

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
239. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Péntek, 1928. október 19.

Újabb szenzációs részletek a kommunista per ítélethirdetéséről

A kolozsvári hadbíróóság hat héttig tartó, páratlanul izgalmas tárgyalás után, tegnap késő este kimondotta az ítéletet az ugynevezett kommunista-perben. Hasonló nagyszabású per már régóta nem izgatta ennyire a kedélyeket. Megállapíthatjuk, hogy tegnap az egész Nagyvárad lázas érdeklődéssel várta a kolozsvári hadbíróóság döntését, — már csak azért is, mert a vádlottak túlnyomó része nagyváradai volt.

Általános volt az a vélemény, hogy a hadbíróáságnak igen komplikált, nagyfontosságú elvi jelentőségű kérdésben kellett határoznia.

A tárgyalást tegnap délelőtti 11 órakor már befejezték. Az utolsó aktus a kérdések megszövegzése volt. Az összes vádlottakra vonatkozólag mindössze két kérdést tettek föl:

Első kérdés: Bűnös-e a vádlott abban, hogy 1927—28. évben tudva részt vett egy földalatti kommunista-társaságban, amely olyan célból létesült, hogy személy, vagy vagyon elleni büntetéseket kövessen el?

Második kérdés: Bűnös-e a vádlott abban, hogy 1927—28. esztendőben Nagyváradon, a kommunista titkos társaság utján összeköttetésbe lépett egy külföldi egyesülettel és pedig a moszkvai III-ik Internacionale bécsi politikai irodájában, ahol abból a célból, hogy utasításokat és segítséget kapjon a romániai kommunista mozgalom előkészítésére?

Még két külön kérdést adtak föl a váradai vasmunkásokra, a Rozvány-csoportra és a váradai Phöbus-gyár sztrájkjára vonatkozólag. Végül egy kérdés vonatkozott Aradi Viktor fegyverviselésére.

Attól a pillanattól kezdve, hogy a bíróság tanácskozára vonult vissza, ugyszólván negyedóránként újabb és újabb verziók keltek szárnyra és, ahogy az idő

telt, az izgalom mindinkább fokozódott. Sokan különbözőképen kommentálták az ügyész jósárait, de miután a tanácskozás nagyon is elnyúlt, egyre erősebb lett az a hangulat, hogy nem minden ítélet lesz olyan, amilyennek az ügyész várja. Kolportáltak Negulescu ügyész egy nyilatkozatát, a melyet társalgás közben félhangon suttogott el:

— Félek ettől a hosszú tanácskozástól, mert az azt jelenti, hogy az ítélet enyhé lesz! — Egyébként én megtettem a kötelességemet.

Délután 4 óra tájban egy kis kezdődő incidens lobbantja lángra a kedélyeket. Az antiszemita diákok egy harcos csoportja vonult be a terembe. Vidican jölsimert diákvezér vezetése alatt. Valaki

hozzaér a diákvezér kemény kalapjához, amelyet nem vette le. Egy pillanat és már kirobbant a botrány, ha idejekorán elfojtani nem sikerül. Az incidens azzal ért véget, hogy két zsidó hallgatót ki vezettek a teremből.

Este lett, meggyújtották a lámpákat és még mindig semmi. Egyszerre jelentik, hogy jön a tanács. Háromnegyed nyolc van. Szuronyerdő mozdul meg, a vádlottak a folyosón várakoznak, a közönség elfoglalja a helyét a padsorokban. Sír csendben kezd meg a vaskos fűzetet kitevő ítélet felolvasását. Pacala tábornok.

Az egyes büntető szankciók már ismereteseek.

A nagyváradai Phöbus-gyár mind a 21 sztrájkoló munkását teljes egészében felmentette a bíróság.

Az ítélet 76 vádlott közül 39-et marasztalt el és 37-et mentett föl. Az összes ítéletek időtartamának összege

76 év 9 hónap és 15 nap.

A hallgatóság azután kivonult a teremből és bekisérték a vádlottakat, akik előtt újból felolvasták az ítéletet. Ragyogó arccal és könnyes szemmel léptek ki a felmentett vádlottak a folyosóra és az öröm deliriumában dr. Rozvány Jenő és dr. Kertész Rezső megcsókolták egymást. Az elítélt vádlottak valamennyien bennmaradtak, mert a bíróság elrendelte azonnali letartóztatásukat.

Még egy izgalom. A törvényszéki palota előtt piros-sapkas diákok várakoznak a védőkre és a felmentett vádlottakra. Azt beszélik, hogy különösen Patrascanu védő ellen van erős hangulat a diákok körében. A katonaság azonban eloszlatja a tömeget és az izgalom napja csendben ér véget.

Az Európa-szállóban öngyilkossá lett ügyvédjelölt még nem tért eszméletre

Tegnap este telefonon hívták a mentőket az Európa-szállóba, ahol az egyik szobában eszméletlenül állapotban találtak rá Glück Lajos dr. dévai fiatal ügyvédre, aki kevés podgyászával, délután érkezett a szállóba.

A mentők a teljesen öntudatlan állapotban levő fiatalembert rögtön a biharmegyei kórházba vitték. Itt az ügyeletes orvos megállapította, hogy

súlyos morfium-mérgezés történt.

Gyorsan gyomormosást alkalmaztak, de

a 22 éves dévai fiskális nem tért egy pillanatra sem magához.

a mérég fölszívódott a szervezetbe.

Az öngyilkosságról jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan egy bizottság ment ki a kórházba, hogy Glück Lajos ügyvédet ki-

hallgassa. Ez azonban nem sikerült. A rendőrbizottság tagjai ezután átmentek a hotelbe, de az öngyilkos ügyvéd egyáltalán nem hagyott hátra semmitéle búcsúlevelet, amelyből öngyilkosságának okaira lehetne következtetni.

A rejtélyes öngyilkossági kísérletről az államrendőrség átirati értesítést küldött a dévai rendő-

prefekturának és most várják onnan a választ, amely magyarázatot tudná adni Glück Lajos dr. öngyilkosságának.

A déli órákban telefonon érdeklődtünk a kórházban Glück Lajos dr. állapota felől. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy még egy pillanatra sem tért magához és állapota egyformán válságos.

Bethlen magyar miniszterelnök expoziója

Budapestről jelentik: Bethlen István magyar miniszterelnök az egységes párt ülésén érdekes nyilatkozatokat tett. Az optans-perre vonatkozólag kifejtette, hogy a közvetlen tárgyalások sikerrel kecsegtetnek ugyan, de Magyarország számára már az is sikert jelent, hogy a Népszövetség újból foglalkozik az ügygel, noha nem melyek azt számítoták, hogy a Népszövetség a maga részéről a kérdést már régen levette a napirendről. Magyarország a Kellogg-paktum aláírásával békés szándékát bizonyította be.

A magyar miniszterelnök ezután a belső politikai problémákról beszélt. Kitért Kállay Tibor kilépésének ügyére és kijelentette, hogy sajnálja a történeteket, de kéri Kállayt és a körje csoportosuló ellenzőket, hogy csak objektív kritikát gyakoroljanak. A fajvédőknek a kormánypártba való belépésére nézve megjegyzi,

hogy ez csak örömmel tölti el mindenkit, ha ilyen parlamenti erőfeszítések magukévá teszik a kormánypárt programját.

**EGY SPANYOL BOXBAJNOK
PÁRATLAN SIKERE PARISBAN**

Párisból jelentik: Primo Carneva spanyol boxbajnok óriástermetű ember — tegnap mérkőzött a kétméter magasságú francia Sebillo-val. A spanyol úgy leütötte a francia bajnokot, hogy ez azonnal harcképtelenné vált.

A mérkőzés után egyik francia champion sem mert kiállni Carneva ellen, akinek népszerűsége annyira megnövekedett, hogy a ringbe tóduló közönség valósággal letépté a „emlékbe” a közönség a dresszt.

Január elsején kell benyújtani az adóvallomási íveket

A pénzügyigazgatóságon még nem történt ugyan semmi konkrét intézkedés a jövő évi adókievételre vonatkozóan, de már minden napra várják a bukaresti pénzügyminisztérium erre vonatkozó rendelkezéseit.

Értesülésünk szerint, az adóvallomási íveket a törvény rendelkezéseinek megfelelően, épen

ugy, mint eddig, az újév első napjától kezdődőleg kell benyújtani. Megbízható helyről szerzett információink szerint, az adókievéléseket február végén, illetve március és április hónapokban fogják megejteni. Az adókievétel-bizottságok összeállításáról csak később fognak dönteni.

R. Selton Turner angol pénzügyes Nagyváradon

A National Securities Corp. Ltd. London vezérigazgatója nyilatkozott az Estilap munkatársának

Tegnap Nagyváradra érkezett a londoni pénzügyvilág egyik legmarkánsabb egyénisége, Richard Selton Turner, aki már nem ismeretlen Nagyvárad bankkörei, sőt nagyközönsége előtt sem. Röviddel megérkezése után Richard Selton Turner fogadta az Estilap munkatársát és a következő érdekes nyilatkozatot adta:

— Nagyon örülök annak, hogy újból van szerencsém szerkesztő urhoz, miután egy évvel ezelőtt, amidőn szintén itt voltam, éppen az ön lapja volt szíves itteni látogatásomról megemlékezni.

— Talán vissza fog még emlékezni, hogy én akkor nagy örömmel közöltem szerkesztő urral, hogy a vezetésem alatt álló National Securities Corporation Ltd. londoni bankház megállapodást létesített arról, hogy a Bihar-megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank alaptőke-emelési műveletével kapcsolatban, az új részvények egy bizonyos kvantumát Angliában helyezi el.

— Készséggel állapítom meg, hogy az új részvényeknek az elhelyezése Angliában teljes sikerrel jár és hogy az Angliából befolyt új tőke a Bihar-megyei Takarékpénztár üzleteiben igen kedvezően dolgozik.

— A szokásos évi kontinentális üzleti utazásomat felhasználtam arra, hogy ellátogassak Nagyváradra is és remélem, hogy módomban lesz ezeket a látogatásokat még sok éven át itt megismételni. Ez alkalommal mint a Bihar-megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank igazgatósági tagja, egyúttal beható vizsgálat tárgyává tettem többnapos itt tartózkodásom alatt az intézet üzleti helyzetét és nagy elégtétellel tapasztaltam az intézet üzletvitelében azoknak a banküzleti elveknek a megnyilvánulását, amelyek az egészséges bankpolitikának régtől fogva bevált elveivel tartoznak. Nagy örömmel tölt el tehát az a tudat, hogy az intézet a magyarországi alaptőke-emeléséből befolyt tekintélyes összegeket, valamint kiváló londoni kapcsolatairól révén élvezett olcsó hiteleket

minden tekintetben egészséges üzletek céljaira használja fel.

— Tiszteletemet tettem ez alkalommal a kormány itteni képviselőjénél, Bogdan Jonescu prefektus urnál és felhasználtam az alkalmat, hogy a Banca Nationala helybeli fiókjánál is látogatást tegyek. Utóbbi helyen alkalmam nyílt Suciu igazgató uron kívül az éppen itt tartózkodó Grigore Emeriával, a Banca Nationala központi igazgató urával is találkozni és nagy örömmre szolgált az az tapasztalatok, amelyeket ezen urakkal folytatott tárgyalásaimból merítettem. Utóbbi ur szíves volt Románia jelenlegi gazdasági helyzetéről felvilágosítani s ezek után az az érzésem, hogy Anglia és Románia között mindinkább nagyobb üzleti lehetőségek lesznek.

— Mindezek után, csak természetesen, hogy a legjobb benyomásokkal térek vissza Londonba. Ebben különösen megerősít engem az a gondosság és körültekintés, amelyet a Bihar-megyei Takarékpénztár és érdekköréhez tartozó iparvállalatok igazgatói az üzletvitel körül tanúsítanak és így szilárdul meg bennem a győződés arról, hogy ez az intézet a jövőben is az állandó és fokozatos fejlődés képét fogja mutatni és közgazdasági hivatásának mindenkor teljes mértékben fog megfelelni.

október 24 szerda

**Dohnányi
Telmányi
Medek Anna
Schubert emléké-
ünnepélye
a Katolikus Körben**
Jegyek a Hegedüs Hírlapirodában

FILMPALACE:

Ma: A NEVETŐ EMBER.
Jön: A BAJTÁRSÁK.

Amikor a vendéglős kiveri a verekedő vendéget

Biharon 1927 decemberben egy nagy társaság mulatott Bihar Vilmos vendéglőjében. A mulatásnak általános verekedés lett a vége — a vendéglős a provokáló vendéget Juhász Károlyt megverte és ki dobta a korcsmából.

Juhász nyolc nap múlva meghalt és a hatóságok eljárást indítottak Bihar ellen haláltokozó súlyos testisértés címén. A törvényszék 8 havi börtönrre ítélte Biharit, aki felekezett. A fele-

bezést tegnap tárgyalta a bíróság, amely úgy találta: nincs okozati összefüggés Juhász kidobása és 8 nap múlva bekövetkező halála között. Ezért

Biharit büntetését egy havi fogságra és hét ezer lej pénzbüntetésre szállította le.

Biharit dr. Mocan Miklós ügyvéd képviselte. A vádlott megnyugodott az ítéleiben, amely így jogerőssé vált.

A nyugdíjasoknak is kell globális adót fizetniük

Szegény nyugdíjas tisztviselők sorsával nem nagyon törődnek és amúgy is küzdelmes életüket, megélhetésüket újabb és újabb terheléssel teszik még elviselhetetlenebbé. Tegnap olyan meglepetés érte ismét a nyugdíjasokat, amely egyenesen kétségbeeséssel tölti el őket.

A pénzügyigazgatóságra a napokban érkezett le egy miniszteri rendelet, amely szerint mindazok a nyugdíjasok, akik évi 19.000 lej nyugdíjilletményt kapnak, kötelesek globális adót fizetni. Ez annyit jelent, hogy a nyugdíjas tisztviselők ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint az aktív szolgálatot teljesítő több fixfizetéses alkalmazottak. A rendelet szerint, ebből a 19.000 lejből 9.000 lej a létminimum és a fennmaradó tízezer lej után vetik ki a globális adót.

A nyugdíjasok körében érthető elkeseredést keltett ez a szigorú intézkedés és értesülésünk szerint országos mozgalom indítanak annak hatályon kívül helyezése érdekében.

Lon Chaney legszenzációsabb filmje: A kétujjú ember.

* Cipészek tigyelembe! Megérkezett az 1929. évi cipő-dívatlamb teli kiadása. Kapható a Hegedüs hírlapirodában.

**Ma utoljára
Tigrisprémes hölgy
a Heyman szinkörben**

Lon Chaney legszenzációsabb filmje: A kétujjú ember.

HIREK

Holnaptól kezdődőleg mindennap

A hercegnő és a hegedüs

Az UFA filmgyár legnagyobb sláger filmje
Bernhardt Goetzkevel a
Heyman szinkörben

* Holtánnyilvánítt december 12-ig. A polgármesteri hivatal közli, hogy 1928 december 12. a legvégső határidő a háborús elhunytak holtánnyilváníttását célzó kérvények benyújtására.

A kétujjú ember: Lon Chaney.

**A hercegnő és a
hegedüs**
Bernhardt Goetzkevel

FILMPALACE:

Ma: A NEVETŐ EMBER.
Jön: A BAJTÁRSÁK.

Lon Chaney legszenzációsabb filmje: A kétujjú ember.

* Az „amszterdami” vendéglőipari munkások váradai szakszervelete f. hó 18-án, csütörtök éjjel 2 órakor a Pável-u. 21. sz. alatt taggyűlést tart. Kéri tagjait, hogy tekintettel a napirend fontosságára, mind jelenjenek meg.

A kétujjú ember: Lon Chaney.

**Ma utoljára
Tigrisprémes hölgy
a Heyman-szinkörben**

FILMPALACE:

Ma: A NEVETŐ EMBER.
Jön: A BAJTÁRSÁK.

Uri fehérneműt a legszebb kivitelben készít **Tóth** úr divatüzlete 875

A kétujjú ember: Lon Chaney.

**Ma utoljára
Tigrisprémes hölgy
a Heyman-szinkörben**

A kétujjú ember: Lon Chaney.

**Munkáslányokat
felveszünk**

Sonnenfeld dobozgyár
Str. Pacii (Béke)-utca 7.

Apolló mozgó

Ma csütörtökön 5, 7 és 9-kor
utoljára
A francia filmművészet remeke

Jeanne d'Arc
Az orleánsi szüz
Művészfilm!

Péntektől kezdve

A kétujjú ember
LON CHANEY-vel a cimszerepben. — Ezenkívül:

Ismeretlen tettes
Bohózat. — Játsszák:
KORNAI, TOMPOS, VENNES

Heyman-Szinkör

Ma utoljára:

**Tigrisprémes
hölgy**

Ellen Richter legszenzációsabb alakítása. — Georg Alexander, Evi Éva.

Holnaptól kezdődőleg:

**A hercegnő
és a hegedüs**

Minden eddigit felülmúló film-remek. — Bernhard Goetzke

Filmpalace

(Sas palota)

Ma és holnap

**A nevető
ember**

Conrad Veidt, Mary Philbin

Jön! A Jön!

Bajtársak

A legszebb repülő film!

Ma utoljára: Jeanne d'Arc, holnap először: A kétujju ember

Miért semmisítették meg a brailai érettségi gyászos eredményét?

Hivatalos magyarázkodás

Bukaresti tudósítónk jelentése alapján megírtuk, hogy a brailai érettségi vizsgákon 183 diákból mindössze hatot nyilváníttak érettnak — és emiatt a szülők a vizsgák érvénytelenítését kérték a közoktatásiügyi minisztertől. A miniszter meg is semmisítette az érettségi eredményét és új vizsgát rendelt el.

Miután ezt az intézkedést, — amely a bacalaureat-nak nevezett katasztrófában tényleg egyedül áll — egyes bukaresti lapok különféle képen kommentálták, a közoktatásiügyi miniszter jónak látta, hogy magyarázó kommunikátort adjon ki. Eszerint Ralea professzor, akinek a brailai érettség elnökölnie kellett volna, elő-

zetesen elutazott az országból, de erről nem értesítette a minisztériumot. Amikor közvetlenül az érettségi előtt a vizsga-bizottság megalakult és Ralea professzor még mindig nem volt itthon, a minisztérium felhatalmazást adott Slavescu professzornak, hogy Ralea hazaérkezéig elnököljön a vizsgán. Ralea azonban oly későn érkezett meg, hogy a vizsgán már egyáltalán nem tudott résztvenni.

Miután pedig a megtartott vizsga ellen felelősséggel éltek, a minisztérium, a közoktatási állandó tanács véleménye alapján, nem tehetett mást, mint azt, hogy megsemmisítette a vizsga eredményét.

fortisszimóig minden árnyalat kifejezésére alkalmas. A fortisszimókban például egy teljesen különös, sajátos hangú zenekar hatását kelti. Pedig ezt a zenekart mindössze négy ember szolgáltatta meg, négy zongoraművész és két gordonka-művész.

— Van már külön dynaphon-zeneirodalom?

— Most indul. Arthur Honegger, a legzenésibb fiatal komponisták egyike például dynaphonra írta új balettjét, a La rose de málta-t, amelyet már elő is adtunk Párisban. Viszont a klasszikus és modern zeneirodalom legtöbb remekét már átírták dynaphonra, akár szólóhangszer, akár zenekari mű is az eredeti. Mondok egy példát: Saint-Saëns egy templomi kórusát, amelyet eddig sohasem adhattak elő tökéletesen, mert női szövegei lehetetlenül magasak, a dynaphonnal sikerült először a francia mester eredeti elképzelése szerint megszólaltatni. Bátran állíthatom, hogy egy újabb esztendő múlva, már minden zeneszerzőnek meglesz a saját dynaphonja, amely lehetővé teszi majd, hogy szerze-

Filmpalace A nevető ember

Hatodik nap! Még mindig zsufolt házakkal!

Jön a

Jön a

Bajtársak

A legszebb repülő-film!

ményeit saját maga mutassa be a közönségnek.

— És a nagyközönség? Az amatőrök?

— Ugyanez lesz itt is a helyzet. A dynaphon kezelése roppant egyszerű, nem kell évekig tanulni, mint a zongorát, hagedüt, vagy bármely más hangszert. A dynaphonon egyébként az is játszhatik majd, aki más hangszert nem tanult.

Akárhogy is lesz, egy dolog bizonyos, hogy ismét tanulni vagyunk egy világcsoda születésének.

A besszarábiai antiszemita fiucc szerzőit megbüntették

— Bukaresti tudósítónktól —

Néhány héttel ezelőtt a besszarábiai Izmail-megye egyik kis községében antiszemita excessusok történtek, — egymásután két ízben is. A belügyminiszter szigorú vizsgálatot rendelt el. Tomov, megyei prefektus, Guleanu helyi vezérigazgató és Horia Carp zsidó szenátor (aki tavaly decemberben Nagyváradon is járt) folytatták le a vizsgálatot. Ennek során megállapítást nyert, hogy az antiszemita pusztítást nagyrészt a közigazgatás egyes elemei vitték végbe.

A belügyminisztérium, a vizsgálóbizottság által előterjesztett akták alapján, elrendelte az illető községbeli főszolgabírónak, a jegyzőnek, a csendőrpáncsuoknak és a városi aljegyzőnek elmozdítását.

A csendőrpáncsuknak emellett még haditörvényszék elé is kerül.

Aki megszólaltatta a szférák zenéjét

(Budapesti munkatársunktól.)

Bertrand tanár, aki most Budapestben mutatja be korszakalkodó találmányát, a dynaphont, a mellyel a szférák zenéjét szólaltatja meg, negyven év körüli sovány, markánsarcu férfi. Élesvágású saserra nyugtalanul lobogó szeme, a középkor mágusaira emlékezteti az embert.

— Nem gyötöröm tanár urat technikai kérdésekkel, mert a dynaphon bizonyára olyan komplikált, hogy...

— Egyáltalán nem komplikált — vág közbe a feltaláló — az egész ennyi: a levegő elektromosságát hanggá alakítani át. Ez a dynaphon lényege.

(A levegő elektromosságát

hanggá alakítani át... milyen egyszerű valóban, de az, hogy miképpen, valószínűleg nem ilyen egyszerű)

— Miben látja, tanár ur, találmányának jelentőségét a zene szempontjából?

A dynaphon hangjában minden hangszert hangjából van valami, de voltaképpen egyikéből sincs semmi. Egészen egyéni, új hang ez: az éter hangja.

— Az, amit valaha a szférák zenéjének neveztek...

— Mondjuk. De van még valami, ami egyénivé teszi az összes hangszerek között és pedig a dinamikai hatások korlátlanága. A szütyőgátszerű pianótól a legnagyobb zenekarral is elérhetetlen

Miért megyek a déli sarkra?

Byrd kapitány, aki már járt az északi sarkon és tavaly őtöd magával átrepülte az óceánt, most készíti elő nagyszabású expedícióját a déli sarkra. Erről az expedícióról a híres repülő így nyilatkozik:

— Amíg az antarktikus kontinens nincsen meghódítva, az emberiség nem tekintheti magát a Föld urának. Ötödél millió négyzet mérföld, tehát az Északamerikai Egyesült Államoknál másfélszer nagyobb terület ismeretlen még előttünk. Mi minden található ott? Ez a hatalmas hóborított föld-komplexum már régóta erősen foglalkoztatja fantáziámat. Ugyanigy sok ezer emberét, legálább is azon levelek után itélve, amelyeket a világ minden részéből kapok.

— Gyakran azt a kérdést intézik hozzám: mi értelme van egyáltalán a sark-kutatásoknak, mi csoda reális értékkel bírnak az expedíciók az emberiségre? Számomra a felet világos. Ennek elie-nére nem könnyű az ilyen kérdésekre meggyőzően válaszolni. A tudomány számomra nem teljes. A Földön nagy ismeretlen területek vannak. Egyes meteorológiai adatok például csakis a sarki vidékeken állapíthatók meg. A mint ismeretes, az időjárás viszonyok a két pólus és az egyenlítő közötti kiegyenlítési törekvések-től függenek. A déli sark befolyása ebben a tekintetben nagyobb az északi sarknál.

— Az eddig felkutatott antarktikus vidéket nyáron is hó és jég borítja. A 24 órás poláris nap hatalmas effektusából azonban arra következtethetünk, hogy a sokkal nagyobb ismeretlen területen

olyan vidékek vannak, amelyek mentesek a hótól. Így például pontosan tudjuk, hogy ha az északi sarkon szárazföld lenne, az alacsonyabb területeket nem fedné hó. Ha a déli sarkon is ugyan ez a helyzet, úgy ott ismeretlen állatok és faunára és érdekes geológiai leletekre bukkanhatunk.

— A déli sark partján, a környező vizekben vízikutyák, pingvinek és egyéb vízi állatok élnek. A kontinens belső részében azonban az élet kizárólag legalacsonyabb formában: rovarokban, pókokban jelentkezik. Valószínű, hogy a jég-korszak minden életet tönkretett. Expedícióm főfeladata az ottani viszonyok tudományos vizsgálata. Ezért számos tudós jön velem.

— A sarkvidéket a bázisként szolgáló hajón kívül aeroplánokkal fogjuk felkutatni és mintegy fél-estendeig fogunk az Antarktiszi-vidéken tartózkodni.

* Hazaérkezett a rendőrprefektus. Puticiu Traján dr, rendőrprefektus, aki több napon át Bukarestben, illetve Kolozsváron tartózkodott, ma reggel visszaérkezett Nagyváradra.

Avram Jancu-utcában azonnal kiadó egy földszintes különbejáratos nagy szoba

butor nélkül. Ugyanott üzlethelyiségek, ipari vagy kereskedelmi célokra szolgáló iroda és műhelyhelyiségek. Értekezhetni

dr Kádor Elek ügyvédnél Em. Gojdu (Deák Ferenc)-u. 2

Megnyílt az Antiquitas

régiségüzlet, antik butorokkal, keleti perzsákkal, márkás porcellánokkal és egyéb művészeti értékű tárgyakkal.

956

Vulcan I. (Nagy Sándor)-utca Hegman-palota

Allandóan friss

DUNAI HAL

Kapható Andrunál, Bratianu (Szaniszló)-utca 1.

Éva grófnővel érkeztek be a kolozsvári színészek Nagyváradra

A legnap esti előadás hatalmas sikere

Valahogy az volt az érzésünk, hogy a közönség tegnap este avarit valóban a kolozsvári színház nagyváradai színházá. Beszéltek eddig is a színházról a megelégedés hangján, összehasonlítottak és levontak Nagyvárad javára jelentékeny nyereséget, a mikor Janovics ténylegéről volt szó, de késett a "elforrósodás", a hevülés, a spontán taps és az a tüntető hangulat, melyek felvonások közben is az izgalom virosságát festik a nézők arcára.

Tegnap elérkezett ez az este és Nagyvárad magáévé tette a kolozsvári színházat, megszűnt az az idegenség, amely távolból mindig a színház gondolata mögé rajzolta a Királyhágón túli Kolozsvárt: ez a színház a miénk lett, ezek a színészek a mi színészeink.

Az „Éva grófnő” sikere, mintha nagyjában egyetlen pompázó aszszony személyes sikere lett volna: Karácsonyi Ily, a maga perzselő feketeségében olvasztotta el azt a vékony jégfalat, amely tagadhatatlanul közénk és a kolozsváriak közé meredt. Karácsonyi Ily primadonna, a szónak abban a va-leurjében az, ahogy a diákevek érzéki fantáziájában nőtt meg a színésznő fotográfiája. A művészi kvalitások tökéletes összhangja Karácsonyi Ily figurájának varázsaival elég volt ahhoz, hogy a nagyvárad közönség, amelyből valami ködös közöny áramlott, mint a nagycsaládason keresztül ment szerelmesből, végleg felen-gedjen és odadobja magát a színház illúzióinak. Egész este lelkese- sen ünnepelték Karácsonyi Ilyt.

Az „Éva grófnő” — Martos L. b-reitője, Szirmay Albert zenéje, — nem a legszerencsésebb operett. De az előadás klasszikus tisztasága ahogy játszottak és nem amit játszottak egy eddig el nem ért színvonalig lendítették a nagyvárad közönség képzelő erejét.

Felelősegesnek tartjuk el mondani az „Éva grófnő” komplikált meserövést, amely egy hadifogságból visszatért magyar huszártiszt Tamásy Miklós kálváriás utja. Drámai mag, amely körül a szerző ötletessége nem felelti e a komikum ropogós grillait.

Sajnos, nincs helyünk rá hogy minden szereplővel érdeme szerint foglalkozunk. Az új és eddig nálunk egészen ismeretlen Solyom Győzőt azonnal meglehetett szeretni. Meleg, jóhangú eszes színész, játéka is eleven, megjelenéséből nem hiányzik a bonvivanti előkelőség és elegancia sem. Sel-meczy Mihály buffo alakítása a jókedv tárházába vezet, Kondor Ibolya székesége aranyra az előadás plazmáján, a sokat méltányolt Tompa Béla csak nyert az új miliőben is, tehetségét minden vitán felül helyezve. Ihász Aladár már is kedvence a publikumnak,

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR :

Csütörtök, okt. 18.: Éva grófnő. Bérlet sz. 4. A) bérlet. Sorozatsz. 26.

Péntek, okt. 19.: Éva grófnő. Bérlet 5. sz. B) bérlet. Sorozatsz. 27.

Szombat, okt. 20.: este 8 órakor: Éva grófnő (4-edzer. Bérleten kívül. Sorozatsz. 28.)

a kis Kun Magda, Olasz Lajos és lakáj szerepében Jámor György örítették a nívót mindvégig, amelyet László Miklós bravúros rendezése formált ki kerekded egésze. Több figyelmet, munkát és újdonságot követel azonban a színpadi táncok beállításai. Ezt a kis hiányt igyekezett pótolni Somossy Harry buja tangója Karácsonyi Ilyvel. A tangó szép zenéje Bródy Miklós kolozsvári karnagy szerzeménye és betéte.

Stephanidesz Károlyt az új karmestert megelőzte neve Nagyváradon és Stephanidesz pálcája lendülettel vezényelte Éva grófnő a tökéletes siker felé. (bárd)

* Ma délután szőfőrvizsga. Az államrendőrség közigazgatási ügyosztályának közlése szerint, ma délután 3 órakor szőfőrvizsga lesz.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

RÓNA FENYKÉPÉSZ műtermében Alexandri (Teleki) utca 4. sz. 6. darab MŰVÉSZI LEVELEZŐLAP 120 LEL. vagy 1 SZEP NAGYITASSAL EGYÜTT 200 lei. 668

ANYAGILAG független, nőlen 27 éves fiatalember keresi fiatal urilány komoly barátságát. Leveleket részletes adatokkal „Barát” jelígre a kiadóba. 785

Lakás

KIADÓ november 1-re két parkettás szoba előszoba, konyha és kamarából álló udvari lakás. Dr. Ioan Ciordas Berkovits-utca No. 1. 752

KIADÓ egyszobás lakás konyha nélkül Str. Simeon Barnaui Damjanics-utca 12 alatt. 791

Alkalmazás

ÜGYES fűszeres vagy csemege segéd, egy kiszolgáló kisasszony felvétetik Aszodi Sas-palota. 784

NÉMET nevelő állást keres nov. 1-re, komolyabb nő, ki a német nyelvet tanítja és gyermekek gondozását vállalja. Címeket H. R. jelígre a Hegedüs Hirlapirodába. 786

REICHSDEUTSCHE ernste person empfielt sicht als Erzieherin für ersten november. Adressen: unter „Reichsdeutsche” Hegedüs Hirlapirodába. 787

NAGY helvi ismerettségű bíró akvizitőr, férfi vagy nő fixfizetéssel és jutálékkal, csakis e szakmában jártas, felvétetik. Jelentkezni a Hegedüs Hirlapirodába. 796

KAUCIOVAL rendelkező szorgalmas embert keresek fűszer és csemege üzlet vezetésére, román nyelv tudással előnyben. Cím a Hegedüs Hirlapirodába. 789

ÜGYES fűt. szobrász tanulónak felveszek. Molnár szobrász Str. Axente Xever Bém-u. 10. 783

NEVELŐNŐ állást keres egy idősebb hölgy, ki franciául és románul beszél. Str. Nogál-utca 5. lehet érdeklődni. 747

KÉT fodrászsegéd október 29-re beléphet Várad fodrász üzletében. Str. Parcul Traian Széchenyi-tér 6. 793

IRODÁBA gyekornoknak ajánlkozom. Oana Pál, Str. Eroilor (Víz-utca) 56. 765

FÉLNAPOS vagy óras könyvelést szerény díjazás mellett vállalok. „Mérleg-képes” jelígre címetek a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 749

FIATAL német nő több éves bizonyítvánnyal gyermek mellé vagy szobalánynak ajánlkozok. Brătianu Szaniszló-utca 1a ház mesternél. 740

JÓ mindenek szakácsnő azonnal felvétetik. Apolló-palota I. em. 4. 761

TAKARITÓNŐ rendes, megbízható, délelőtti ke-restetik Alexandri Teleki-utca 54. 792

MANIKÜRÖS kisasszony jó munkás, novemberben el-sejére felvétetik. Gyurtsik fodrász Reg. Ferdinand 24. 795

LAKATOS László. Egy. válóper története című könyvet megvételre keresem. Cím a Hegedüs Hirlapirodába. 781

DARABONT ÉS SZIKSZAY

úri szabók.

Meglepő olcsón

készítenek cégük részére lekötött angol divatkelmékből

urú ruhákban

Bulev. Regele Ferdinand 24. Piabánia palota. 436

MA ESTE

fél tíz órakor a Kath. Kőrben

JAN KUBELIK

hegedűművész

OTTO HASA zongoraművész kíséretével. Műsor:

1. Kubelik: Violinkonzert B-dur Nr. 17. a) Allegro appassionato; b) Quasi ballada; c) Allegro giusto.

2. Mozart: Romanze. Bach: Praeludium (Hegedűszóló). Saint-Saens: Introduction et Rondo capriccioso.

3. Paganini: Caprice (Hegedűszóló). Wieniawski: Polonaise. Paganini: La Campanella.

A kíséretül használt Grottrian-Steinweg zongora a MUSICA zongora szaloné.

Jegyek a MUSICA-ban és este a pénztárnál 30 leitől 200 leiig.

* A Dohnányi koncertre elő-jegyzett jegyeket kérjük kiváltani. Csak ma, csütörtök estig tartjuk fenn. Hegedüs hirlapiroda.

Adás-vevés

MEGVÉTELRE keresek jó karban lévő 13-as vörös-réz fürdőkazánt sürgősen Faragóné, Str. Calvarului (Kálvária-utca) 20. 764

EBÉDLŐ, cassa, hordók, kihordó kocsi, hintó eladó. Világos szuterin kiadó. Pá-vel-utca 14. 779

KERESZTHUROS hosszú zongora költözés miatt el-adó. Beck Regele Ferdinand 35. 780

HELLER és Seidmann-féle üzlethelyiség november el-sejére kiadó Piața Mihai Viteazul 8. 782

OPOSON uri bunda eladó. Szűcs László szabónál Vulcan Nagy Sándor-utca. 790

HASZNÁLT, jó állapotban lévő tejes kannák keres-tetnek. Cím a kiadóban. 788

TRAFIK betegség miatt sürgősen bérbeadó. Klemné Str. Baross-u. 1. 794

VESEK

legmagasabb napi árban aranyat, ezüstöt, drága-követ

ELADOK

nagyon olcsón minden-féle saját készítésű ék-szereket és svájci kar-, zseb és fali órákat, úgyszintén javított felelősséggel.

Urán,

Nic. Jorga (Zöldfa u.) 8 889

Különfélék

Pénzkölcsönt nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődőleg. Háztulajdono-sok Bankja, Delavrancea Ritoók Zsigmond-utca 2. 614-2

MOZI

HEYMAN-SZINKÖR HETI MŰSORA (Telefon 29)

Csütörtök: Utoljára! A tig-risprémes hölgy. Rendes hely-árakkal!

Péntektől kezdődőleg: A hercegnő és a hegedűs. Rendes helyárakkal! Kedvezményes és bérletjegyek nem érvényesek.

FILMPALACE MŰSORA :

Csütörtök: A nevető ember. Hugó Victor regénye 10 felvo-násban.

Péntek: Utoljára: A nevető ember. Kedvezményes jegyek érvényesek!

Szombat: 3, 5, 7 s 9 órakor: Bajtársak. A legszebb háborus repülő-filmi.

Jön: Elynor Glyn regénye: A féltékenység ördöge.

APOLLÓ MOZGÓ MŰSORA:

Ma: Jeanne d'arc, az orlean-si szűz. Művészfilm.

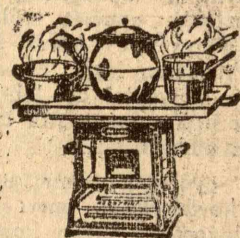
Holnaptól kezdve: A kétujju ember. Lon Chaney legjobb filmje. Ezenkívül: Ismeretlen tettes. Bolhózat. Játsszák: Kor-nai, Tompos, Vermes.

Őszi kalapajdonságok érkeztek
Tóth uri divatüzletébe

Egy teljesen modern
3 szobás, minden
mellékhelyiséges
úr lakás,
komplett beburorozva
kiadó.

Balázsne utóda, Jorga
Miklós (Zöldfa)-utca 21
fél 10-től fél 1-ig. 955

Forradalom a konyhában!!!

Az önmű-ködő pet-roleum gáz-főzőgép tel-jesen feles-legessé te-szi a meleg tüzhelyet. Szag és füst nélkül égi Oránként

1 lei 50 bani értékű petroleumot fogyaszt. 1 drb 300 leitől feljebb.

Díjtalan árjegyzék és bemutatás! Stern József vaskereskedés

Vitéz Mihály (Nagypiac)-tér 2. 652

Végeladás! Végladás!

Hatóságilag engedélyezett
végladás

Az összes raktáron levő sző-nyegek, hencsertakarók, bútor-szövetek stb.

minden elfogadható áron kiarsittatnak.

BACK BERNÁT

Mária Királyné-tér 1. 871

Sonnenfeld A. R. Nagyvárad